

Till Stockholms Hamn AB:s styrelse

Remiss av Handlingsplan för ökad insamling av matavfall i Stockholms stad för biologisk behandling

Bakgrund

Stockholms Stadshus AB har 2013-01-25 utsänt ovanstående handlingsplan, som underremiss från finansroteln, för besvarande till senast 2013-03-08. Hamnen har medgivits förlängd remisstid till 2013-03-11. Övriga remissinstanser via Stockholms Stadshus AB är stadens bostadsbolag, fastighetsbolagen Micasa och Sisab samt Stockholm Vatten.

Stadsledningskontoret har tillsammans med Stockholms Stadshus AB, utifrån uppdrag i Budget 2012, arbetat fram en handlingsplan för ökad insamling av matavfall. Handlingsplanen föreslår åtgärder för att möta kommunfullmäktiges uppdrag om att nå det nationella insamlingsmålet som är 50 procent insamlat matavfall för biologisk behandling och ökad produktion av biogas till år 2018. För att svara upp mot det nationella insamlingsmålet konstateras i handlingsplanen att 48 000 ton matavfall ska samlas in årligen. För att nå detta mål föreslås sammanfattningsvis följande:

1. att samtliga nuvarande insamlingsmetoder och optisk sortering används
2. att minst 83 procent av flerbostadsfastigheter ansluts till matavfallsinsamling
3. att restauranger och storkök med fler än 25 portioner per dag har matavfallsinsamling (obligatorisk anslutning)
4. att minst 60 procent av villahushållen har matavfallsinsamling
5. att minst 35 dagligvaruhandlare ansluts
6. att en optisk sorteringsanläggning etableras i Stockholm
7. att behandlingskapacitet för matavfall säkras
8. att taxan anpassas till de ökade kostnaderna som matavfallsinsamling och behandling medför, (23 procent ökad kostnad jämfört med 2013)

Insamlingsmålet bygger på att 83 procent av flerbostadsfastigheterna ansluts till matavfallsinsamlingen och att 60 procent av villahushållen ansluts. Detta kan främst åstadkommas genom en förändring av taxekonstruktionen vilken kommer att premiera utsortering.

Handlingsplanen är uppdelad i avsnitt nulägesbeskrivning, åtgärdsförslag samt insatser från den egna verksamheten. Remissunderlaget finns på denna länk:

<http://www.insyn.stockholm.se/skarholmen/document/2013-02-28/Dagordning/19/19.%20Bilaga%201.1.pdf>

Insatserna från stadens nämnder och bolag förväntas bidra med åtminstone 3 700 ton av de 48 000 ton matavfall som är målvärdet för år 2018. Stadens egna verksamheter har därför en viktig roll i målet att nå det nationella målet. Nämndernas och bolagens förslag till insatser utgår från egen rådighet samt även att skapa förutsättningar för andras måluppfyllelse. Det kan handla om samarbete med fastighetsägare, hyresgäster och andra verksamhetsutövare. Stadens aktörer skall också formulera mål som inte bara utgår från den egna verksamheten utan också tar hänsyn till och identifierar viktiga aktörer. Förslag till mål skall kunna kopplas till stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, ILS.

Stockholms Hamn AB har under arbetet med handlingsplanen för sin del redovisat i huvudsak följande:

1. Hamnen har ingen direkt rådighet över hyresgästerna/arrendatorer, men kan genom avtal och överenskommelser till viss del påverka avfallshanteringen. Hamnen avser att utreda möjligheterna och förutsättningarna för hyresgäster och arrendatorer att lämna matavfall samt genom avtal reglera avfallshantering och sortering.
2. Hamnen har en skyldighet att ta emot avfall från fartyg som anlöper hamnen. Samtliga fartyg i reguljärtrafik har hos Transportstyrelsen sökt och fått undantag från obligatorisk avlämning av avfall i hamn och har istället ingått avtal med fristående avfallsentreprenör.

I stort sett samtliga kryssningsfartyg källsorterar avfallet enligt hamnens avfallssorteringsmanual. Matavfallet från vissa kryssningsfartyg kan klassas som matavfall från tredje land och måste då hanteras på ett särskilt sätt. Enligt lag får utsläpp av matavfall från fartyg ske 12 nautiska mil från land respektive 3 nautiska mil om det passerar genom en sönderdelare eller avfallskvarn. Hamnen har ingen rådighet över fartygen. För skärgårdstrafiken respektive skutor tillhandahåller hamnen containrar på kajerna eller i underjordiska avfallsstationer.

Hamnen avser att utreda möjligheterna för rederierna att lämna matavfall samt genom avtal reglera avfallshantering och sortering.

Stockholm Hamn AB:s synpunkter

Stockholms Hamnar stöder utvecklingen med en ökad andel insamlat matavfall för minskad miljöbelastning och för ökad produktion av biogas för fordonsbränsle, vilket minskar utsläppen av partiklar och kväveoxider. Biogasen kan särskilt som ett alternativt bränsle för den tunga fordonstrafiken i storstäder, bidra till en minskad användning av fossila bränslen.

En omhändertagande av 50 procent av tillgängligt matavfall i Stockholm skulle generera hela 4,7 miljoner kubikmeter fordonsgas. Detta skulle dock kräva ökad förbehandlings- och rötningskapacitet samt en mer effektiv kommunal insamling med bland annat separata kärl, botten tömmande behållare, separata tankar, containers och fler inkopplade avfallskvarnar.

Avfallskvarnar ger dock ett relativt lågt energivärde från matavfallet och har dessutom, jämfört med insamling via kärl, den högsta kostnaden. I vissa fall kan dock kvarn vara den enda tekniskt möjliga lösningen.

Stockholms Hamnar delar uppfattningen att det är viktigt att matavfallsinsamlingen från stadens egna verksamheter, som skulle kunna bidra med 3 700 ton av 48 000 ton (målvärdet för 2018), blir bred och omfattande. Än mer betydelsefullt är naturligtvis en framgångsrik matavfallsinsamling från stadens övriga hushåll och verksamheter, vilket utgör en betydligt större andel av insamlingsmålet.

Det gäller dock att handlingsplanen genomförs på ett sådant sätt att de verksamheter som producerar mest matavfall också tydligt prioriteras i planen och att dyra lösningar, såsom exempelvis avfallskvarnar för mindre avfallsproducerande verksamheter, blir mindre prioriterade.

Stockholms Hamnar avser att studera möjligheterna för hyresgäster/arrendatorer att lämna matavfall och särskilt dem med restaurangverksamhet. Den risk som finns som hinder för genomförandet är att kunder hos hamnen anser att miljönyttan av matinsamling blir mycket låg, på grund av liten tillgång på matavfall och höga insamlingskostnader.

Beträffande insamling av matavfall från fartyg kommer en utredning av rederiernas möjlighet och intresse av att lämna matavfall att ske. Matavfall från kryssningsfartyg och annan internationell trafik måste utredas särskilt på grund av nuvarande regler om särskild hantering och att det betraktas som riskavfall.

Förslag

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på remissen återopa och överlämna upprättat tjänsteutlåtande

att omedelbart justera ärendet

Stockholm den 22 februari 2013

Johan Castwall
VD

Gun Rudeberg
Chef Juridik och Samhälle